

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 356/22
16.3.2023. године
Београд

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Марија Митровић, адвокат из Новог Сада, Максима Горког 17а, против тужених "Alo media system" д.о.о. Београд, са седиштем Београду, Косовска 26, ББ, ВВ,ГГ и ДД, свих из Београда, Косовска 26, чији је заједнички пуномоћник Игор Исаиловић, адвокат из Београда, Македонска 44, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 296/18 од 17.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 16.3.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 296/18 од 17.06.2022. године, у ставу другом, трећем, четвртом, петом, шетом и седмом изреке и предмет **БРАЋА** у наведеном делу првостепеном суду на поновно суђење.

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба тужиоца АА из ... изјављена против став првог изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 296/18 од 17.06.2022. године, као недозвољена.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 296/18 оид 17.06.2022. године, ставом првим изреке дозвољено је субјективно преиначење тужбе учињено поднеском тужиоца од 03.11.2021. године. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да се тужени "Alo media system" д.о.о. Београд, ББ, главни и одговорни уредник дневних новина "Ало" у време објављивања спорних текстова и тужена ГГ, новинар дневних новина "Ало" обавезу да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове, солидарно исплате износ од 200.000,00 динара и то на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа износ од 100.000,00 динара и на име накнаде нематеријалне штете због повреде претпоставке невиности износ од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом на тај износ почев од дана подношења тужбе па до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ...којим је тражио да се обавезе тужени ББ из Београда, главни и одговорни уредник дневних новина "Ало" у време

објављивања спорних текстова да му на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене болове због повреде права на приватност исплати износ од 50.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе па до исплате, као неоснован. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да се обавезе тужена ГГ из Београда, новинар дневних новина "Ало" да му на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде права на приватност исплати износ од 50.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе па до исплате, као неоснован. Ставом петим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да се обавезе тужени ВВ из Београда, одговорни уредник портала Alo.rs да са интернет сајта <http://www.alo.rs/>, и то следећег линка: ... , уклони текст под насловом "Док дете плаче он гледа себе, ... је љубоморан на ...", као неоснован. Ставом шестим изреке одбијен је тужбени захтев АА из ... којим је тражио да се обавезе тужени ДД из Београда, главни и одговорни уредник дневних новина "Ало" да увод и изреку ове пресуде објави у дневним новинама "Ало" у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом принудног извршења, као неоснован. Ставом седмим изреке обавезан је тужилац да туженима надокнади трошкове парничног поступка у износу од 260.250,00 динара, а све у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу, из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386. у вези чланља 402. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11, 49/13-одлука Уставног суда, 74-13-одлука Уставног суда, 55/14, 87/18 и 18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиоца основана.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка предвиђене чланом 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се ожалбена одлука морала укинути.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени "Alo media system" д.о.о. Београд је издавач, ББ главни и одговорни уредник дневних новина "Ало!" у време објављивања спорних текстова, а тужена ГГ аутор спорног текста објављеног у дневним новинама "Ало!" док је тужени ДД главни и одговорни уредник дневних новина "Ало" према решењу АПР од 28.09.2021. године којим је регистрована промена одговорног уредника и брисан Даље је утврђено из ипресума интернет издања дневних новина "Ало" да је главни и одговорни уредник ББ, а уредник online издања Утврђено је да је у интернет издању дневних новина "Ало!" од ... године, објављен текст под насловом "Док дете плаче он гледа себе, ... је љубоморан на ...", у коме се наводи "... пребијање ... којој је нанео тешке телесне повреде." У штампаном издању дневних новина "Ало!" дана године објављен је текст под насловом "... изгубила ... због батина", у коме се изнад заједничке фотографије... и ... наводи: "Након бруталних батина које је добила од се суочила са озбиљним проблемом". Увидом у списе Првог основног суда Кн.55/18 утврђено је да је дана 25.04.2019. године донета пресуда Кн.55/18, којом је окривљени ... оглашен кривим за извршење кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика и изречена му је условна казна затвора у трајању од осам месеци и истовремено одређено да се овако утврђена казна неће извршити уколико окривљени у року од три године од дана правноснажности не понови кривично

дело. Наведена пресуда је потврђена пресудом Вишег суда у Београду Кж1 483/19 од 13.08.2019. године. Утврђено је да се предметни текстови од ... и ... године односе на насиље у породици које представља тему од изузетног значаја за јавност и доприносе јавној дебати на ову тему. Оцењено је да су емотивна веза, веридба и закључење брака ...са ... били предмет извештавања медија и да је ... особа која је медијима у моменту писања наведених текстова и чланака била позната. Фотографије које илуструју наведене текстове настале су пре догађаја о коме се у тексту пише и на фотографијама се види да брачни пар ... очигледно свестан када су их новинари фотографишу и закључио да су пристали да се ове фотографије начине и да буду објављене. У погледу тачности информација које су објављене првостепени суд је закључио да су новинари у конкретном случају поступали са пажњом примереном околностима, проверивши порекло, истинитост и потпуност објављених информација, те да новинари нису правници и немају обавезу да правно квалификују повреде као тешке или лаке телесне повреде, као и да праве разлику између њих и самим тим није од значаја што је у спорном тексту објављено да је тужилац оштећеној нанео тешке телесне повреде. По оцени суда новинар је на примерен начин испунио дужност новинарске пажње, с обзиром да у конкретном случају има довољно основа да информацију сматра истинитом, имајући у виду да је новинар информацију добила од извора блиских ..., то је поступано са адекватном пажњом пре објављивања информација. Даље је оцењено да ови текстови нису извештавали о чињеницама из личног и породичног живота тужиоца који излази из оквира догађаја који је касније окарактерисан као насиље у породици, те да су изношене информације које се тичу критичног догађаја који се десио и нису по својој садржини усмерене на повреду угледа и части тужиоца, већ им је циљ био да се јавност упозна са тим догађајем. Како је неистинитост кључно својство информације када је реч о повреди права на част и углед, а са неистинитом информацијом се изједначава и непотпуна информација што у овој парници није био случај с обзиром на то да су у спорним текстовима изнети подаци који су верно пренети у вези са кривичним поступком који је тада био покренут.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, првостепени суд је оценио да тужиоцу није повређено право на претпоставку невиности, будући да су у текстовима преношени наводи и изјаве извора који су описивали сам догађај, те да новинари нису преузели улогу суда и означили тужиоца као извршиоца кривичног дела насиља у породици. Новинари нису вршили квалификацију, већ су само лаички преносили чињенични опис догађаја и по оцени суда навод да је тужилац ... претукао ... представља изношење чињеничних навода, а не квалификацију одређеног кривичног дела. Имајући у виду да није утврђено у проведеном поступку да су тужени повредили част и углед тужиоца, нити су повредили право на претпоставку невиности, суд је одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду штете због повреде части и угледа и претпоставке невиности. Одбијен је и захтев којим је тражено да тужени ББ, главни и одговорни уредник у време објављивања спорних текстова и тужена ГГ новинар дневних новина "Ало", тужиоцу накнаде штету због повреде права на приватност имајући у виду да у складу са чланом 82. став 2. тачка 3. и 6. ЗЈИМ није било потребе за прибављањем сагласности тужиоца за објављивање информација, односно објављивање фотографија из разлога што је својим поступањем у приватном животу привукао пажњу јавности и на тај начин дао повода за објављивање информација, а када је реч о фотографијама он се није противио прибављању фотографије која је коришћена уз наведене текстове. Како је суд утврдио да није дошло до повреде части и угледа, претпоставке невиности и права на приватност одбијен је захтев којим је тражено да одговорни уредник портала Ало.рс ВВ уклони текст под насловом "Док дете плаче он гледа себе ... је љубоморан на...".

Тужилац основано указује жалбом на почињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП јер пресуда има недостатака због којих се не може испитати. Недостаци се огледају у томе што пресуда не садржи разлоге о битним чињеницама, разлози који су дати су нејасни, а неки су неразумљиви у односу на чињеничне закључке на којима је првостепени суд засновао одлуку. Због наведеног, чињенично стање није потпуно и правилно утврђено, па се не може са сигурношћу проверити ни правилност примењеног материјалног права. Због ових недостатака ожалбена пресуда је морала бити укинута.

Побијана пресуда је захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, која је утицала на законитост и правилност ожалбене одлуке. Пре свега, првостепени суд је пропустио да у образложењу побијане пресуде наведе садржину спорних текстова објављених ... и ... године и потом наведе шта је утврдио извођењем наведених доказа. Према одредби члана 8. ЗПП које ће чињенице узети као доказане одлучује суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног доказног поступка. При оцени доказа суд нема обавезу да се руководи било каквим формалним правилима, односно ограничењима, али је дужан да сваки доказ засебно и потом све доказе заједно оцењује у складу са правилима логичког закључивања, опште познатим чињеницама и оним што је животно прихватљиво, а што је у конкретном случају такође изостало.

Закључак првостепеног суда да текстови који односе на насиље у породици представљају тему од изузетног значаја за јавност и доприносе јавној дебати на ову тему је правилан, међутим када се има у виду садржина текстова објављених и ... године коју је суд пропустио да наведе у образложењу пресуде и потом оцени, а поводом којих је и тражена судска заштита због повреде права личности (достојанства личности, повреде претпоставке невиности и права на приватност), остао је неразумљив и супротан садржини изведених доказа закључак суда да се у спорним текстовима јавност није извештавала о чињеницама из личног и породичног живота тужиоца који излазе из оквира догађаја који је касније окарактерисан као насиље у породици и да су изношене информације које се тичу критичног догађаја који се десио и да оне нису по својој садржини биле усмерене на повреду угледа и части тужиоца, већ им је циљ био да се јавност упозна са тим догађајем.

Нејасно на који начин текст објављен дана ... године под насловом “Док дете плаче, он гледа себе ... је љубоморан на ...!” у коме се наводи “Најактуелнија тема у домаћим медијима свакако је ... пребијање ..., којој је ... нанео тешке телесне повреде. Док он тврди да су модрице и подливи од ..., ... повреде говоре другачије. Најпознатији српски астролог ... за ... открива шта звезде кажу о тој горућој теми...” У тексту су пренете опсервације астролога које се тичу личности тужиоца и он се описује као ..., да ..., јури..., неинтелигентан и друго. Када се има у виду да из садржине текста произлази да је текст написан на основу изјаве астролога ... који је коментарисао лични живот тужиоца, његове поступке, родитељску компетенцију и слично, следи да супротно садржини изведених доказа суд изводи закључак да се у конкретном случају јавност извештава о насиљу у породици, од којих је један од актера јавна личност и да је наведеним текстом посредно пружен допринос ефикасној превенцији и заштити од свих облика насиља над женама и да се у спорним текстовима јавност није извештавала о чињеницама из личног и породичног живота тужиоца који излазе из оквира догађаја који је касније окарактерисан као насиље у породици. Овакво закључивање

првостепеног суда се не може прихватити као правилно јер је због неправилне и непотпуне оцене изведених доказа чињенично стање погрешно утврђено, а дати разлози су противречни садржини изведених доказа.

Из садржине спорног текста објављеног ... године под насловом "... изгубила ... због батина" у коме се испод заједничке фотографије бивших супружника наводи "Након ... батина које је добила од ..., ... суочила се са озбиљним проблемом. ... је услед огромног стреса, само месец и по дана након порођаја, изгубила ..., због чега је морала да ...". У тексту се даље наводи да ... и ... чека развод, борба за старатељство, а пре свега тога ће бити саслушани пред судом по њеној пријави за физички напад. Истинитост садржине овог текста тужилац је у свом исказу оспорио, наводећи да је неистинита информација да је оштећена због батина и стреса изгубила...о, већ да је самоиницијативно ..., а првостепени суд је пропустио да испита истинитост објављене информације.

Осим наведеног, нејасни су и међусобно противречни разлози побијане пресуде у погледу повреде претпоставке невиности. Оцена суда да у конкретном случају нема повреде претпоставке невиности основано се оспорава жалбом. Чланом 73. Закона о јавном информисању и медијима прописано је да у циљу заштите људског достојанства, као и независности, угледа и непристрасности суда или другог надлежног органа, нико се у медију не сме означити учиницем кажњивог дела, односно огласити кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда. У спорним текстовима се износи чињенична тврдња да је тужилац ... пребио и нанео тешке телесне повреде својој супрузи и то се чини пре окончања кривичног поступка. Првостепени суд је пропустио да правилно оцени изведене доказе и да оне које је ценио повеже хронолошки, појединачно и у међусобној вези, те да на основу такве анализе утврди чињенице од којих зависи правилност закључка да ли су тужени повредили претпоставку невиности спорним текстовима од и... године, имајући при томе у виду да су текстови објављени годину дана пре правноснажног окончања кривичног поступка у коме је тужилац осуђен и оглашен кривим за кривично дело насиље у породици пресудом Првог основног суда Кн. 55/18 од 25.04.2019. године, која је постала правноснажна 13.08.2019. године, односно да је наводима спорних текстова оглашен одговорним и кривим пре него што је његова кривица утврђена правноснажном пресудом и на то се жалбом основано указује.

Непотпуни су и непротивречни садржини изведених доказа разлози побијане пресуде да тужени нису повредили право на приватност тужиоца с позивом на одредбу члана 82. став 2. тачке 3. и 6. ЗИМ и да није било потребно прибављање сагласности тужиоца за објављивање информација и фотографије из разлога што је својим поступањем у приватном животу привукао пажњу јавности и на тај начин дао повода за објављивање информација, а када је реч о фотографијама закључак суда је да се није противио прибављању фотографија које су коришћене уз наведене текстове. Када се ови разлози побијане пресуде доведу у везу са садржином текста у коме се од стране астролога врши опсервација породичног живота тужиоца и његова родитељска подобност, заинтересованост за ... дете и јавности сугерише да док дете плаче, он гледа само себе и да је љубоморан на ..., остао је нејасан закључак суда да тужиоцу није повређено право на приватност и да се у спорним текстовима јавност није извештавала о чињеницама из личног и породичног живота тужиоца који не излазе из оквира догађаја као и да ови текстови представљају тему од изузетног значаја за јавност и доприносе јавној дебати на тему насиља у породици, нити је јасна оцена суда да се на овај начин доприноси превенцији насиља у породици.

Основано се жалбом тужиоца указује да је првостепени суд одлучујући о захтеву тужиоца због погрешне примене материјалног права непотпуно и погрешно утврдио чињенично стање. По оцени овог суда првостепени суд није правилно применио одредбе члана 73. у вези члана 112., нити је правилно применио одредбе члана 5, 9. и 79. и 82. ЗЈИМ, будући да није утврдио одлучне чињенице да ли су информације садржане у спорним текстовима подобне да повреде претпоставку невиности тужиоца и да ли је њихово објављивање забрањено. Због наведеног закључак суда да нема одговорности издавача, одговорног уредника, нити новинара који је написао спорни текст се за сада не може прихватити као правилан. Одлучне чињенице од значаја за правилно пресуђење нису разјашњене, иако је у чињеничним наводима тужбе и у свом исказу тужилац указао на повреду претпоставке невиности, повреду части и угледа и повреду његовог права на приватност. Првостепени суд је био дужан на несумњив начин да утврди да ли су објављене информације истините, потпуне и допуштене и да ли је њиховим објављивањем тужиоцу повређена претпоставка невиности, част и углед и право на приватност и да при одлучивању има у виду да претпоставка невиности постоји и увек је повређена када објављена информација одражава мишљење да је неко лице криво пре него што се његова кривица докаже правноснажном пресудом и то без обзира на исход кривичног поступка којим је тужилац оглашен кривим, годину дана након објављивања спорних текстова. Насиље у породици јесте тема од интереса за јавност и у овом случају је интересовање веће јер је оштећена јавна личност, али интерес јавности да буде обавештена о томе не оправдава објављивање непроверених информација којима се повређују претпоставка невиности и друга права личности. О теми породичног насиља се могло извештавати са мање сензационализма и без повреде личних добара тужиоца.

Из ових разлога, Апелациони суд у Београду је усвојио жалбу тужиоца и на основу члана 391. став 1. и 392. став 2. ЗПП ожалбену пресуду укинуо и одлучио као у став првом изреке овог решења.

У поновном поступку, првостепени суд ће поступити у складу са одредбом члана 398. став 2. ЗПП и отклонити недостатке на које му је указано овим решењем. Првостепени суд ће расправити сва спорна питања на које је указао другостепени суд и правилном оценом изведених доказа у смислу одредбе члана 8. ЗПП утврдити битне чињенице од којих зависи правилна примена материјалног права. Водиће рачуна да у ситуацији када постоје два или више супротстављених права или интереса, чије уживање је гарантовано Уставом и законима, задатак првостепеног суда је да ценећи све околности конкретног случаја успостави равнотежу између тих супротстављених права или да уколико да превагу једном праву над другим, своју одлуку образложи јасним и потпуним разлозима, посебно водећи рачуна о значају, садржини и границама тих права. Када поступи по изнетом, првостепени суд ће на основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, правилном применом материјалног права одлучити о захтеву тужиоца и за своју одлуку ће дати јасне и законите разлоге, тако да се пресуда може испитати.

Укинута је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу седмом изреке побијане пресуде на основу члана 401. тачка 3. ЗПП, с обзиром да зависи од коначног исхода спора и успеха странака у њему у смислу члана 153. истог закона.

Одлуку у ставу другом изреке, Апелациони суд у Београду је донео на основу члана 389. став 1. у вези члана 378. став 3. ЗПП, с обзиром на то да тужилац жалбом

побија став први изреке првостепене пресуде којим је дозвољено субјективно преиначење тужбе учињено поднеском тужиоца од 03.11.2021. године. Из наведених разлога другостепени суд је у наведеном делу жалбу одбацио као недозвољену, применом члана 401. тачка 1. ЗПП, налазећи да тужилац нема правни интерес за изјављивање жалбе.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић